

H/F RØRMOSEN

Rotter ...

1. Hvad skal jeg gøre, hvis jeg får rotter eller ser rotter?

Hvis du ser rotter eller har blot mistanke om rotter, har du pligt til at melde det til din kommune, normalt den tekniske forvaltning. Pligten påhviler alle borgere - såvel grundejere som lejere. For lejere er det altså ikke tilstrækkeligt kun at sige det til viceværten eller varmemesteren. Alle borgere i Danmark har pligt til at anmelde rotter direkte til de kommunale myndigheder.

2. Hvorfor er rotter så farlige?

Det er de først og fremmest, fordi de kan sprede smitte til mennesker. Man ved, at rotter (og mus) kan overføre mindst 55 forskellige sygdomme, hvoraf nogle kan være dødelige. Den alvorligste rotteoverført sygdom i Danmark er uden tvivl leptospirose, også kaldes Weil's syge. Denne sygdom skyldes en spiralformet bakterie, der findes i rottens urinvejssystem. Smitten overføres ved kontakt med rotteurin, normalt ved direkte berøring eller ved kontakt med vand, hvori rotten har urineret. I ubehandlede tilfælde kan dødeligheden være ganske høj, 10-20%. På grund af den effektive rottebekæmpelse i Danmark er sygdommen heldigvis nu ret sjælden, måske 10-15 tilfælde årligt.

Af mere kendte, rotteoverførte sygdomme skal også nævnes: Pest og salmonellose, hvoraf kun sidstnævnte har betydning i Danmark. Desuden bør det nævnes, at mange husdyrsygdomme ligeledes kan overføres med rotter. Så husk derfor på: Hvor der er rotter, er der altid risiko for smitte.

3. Er det farligt at røre ved en død rotte eller røre ved ting, som rotter har været i forbindelse med?

Svaret på begge spørgsmål er et klart: Ja! Hvor der er rotter, er der altid en smitterisiko. Risikoen er der stadig, selv om rotterne er forsvundet. I hvor lang tid efter er vanskeligt at afgøre.

Du skal derfor aldrig røre ved en død rotte uden at have beskyttende handsker på. Du skal heller ikke røre ved ting og sager, som rotter har været i forbindelse med – med mindre du har iført sig beskyttende handsker. Erfaringen har desuden vist, at det kan være forbundet med fare at indånde støv fra steder, hvor der findes indtørret rotte- eller museekskrementer. Skal du arbejde disse steder, kan et fornuftigt åndedrætsværn derfor stærkt anbefales.

4. Hvad skal du gøre med de fødevarer, som har været i kontakt med rotter?

Principielt bør du kassere fødevarer, som rotter har været i kontakt med. Det gælder først og fremmest u-emballerede fødevarer. Fødevarer i glas, konserverdåser etc. er der ingen grund til at kassere - blot du udviser den nødvendige omtanke ved rengøringen af emballagen. Har du den mindste smule betænkelighed ved at anvende de emballerede fødevarer, kan det anbefales, at du kasserer dem!

5. Angriber rotter?

Nej, normalt ikke. Rotten er ikke mere aggressiv end de fleste andre dyr. Trænger du den op i en krog, og har den ikke mulighed for at flygte, vil den naturligvis - for at forsvare sig - kunne finde på at angribe. I sådanne tilfælde vil rotten normalt rejse sig på bagbenene og fare frem med et skrig. Ofte vil denne aggressive fremfærd forskrække modstanderen, og rotten vil så benytte lejligheden til at stikke af. Derfor dette gode råd: Pres ikke rotten, men giv den mulighed for at stikke af.

Du kan somme tider komme ud for, at du på gaden, i haven eller andre steder ser enlige, brune rotter, der tilsyneladende virker både tamme og rolige. Men her er der grund til at være på vagt. Det drejer sig sandsynligvis om et individ, der har ædt rottegift, men selv denne tilsyneladende ret så sløve rotte kan sagtens bide fra sig.

6. Hvad kan jeg forlange af kommunens rottebekæmper, når jeg har anmeldt rotter?

Hvis du anmelder rotter til din kommunes tekniske forvaltning, bør det altid resultere i et besøg af den kommunale rottebekæmper. Bekæmperen skal først og fremmest sikre sig, at der tale om rotter. Viser det sig, at der er tale om mus (hyppigst husmus eller halsbåndsmus) eller mosegrise, har han ingen forpligtelser. Bekæmpelse af mus/mosegrise er ikke en opgave for kommunen. Den må du altså selv udføre, evt. kan du få et bekæmpelsesfirma til det.

H/F RØRMOSEN

Konstaterer bekæmperen derimod, at der er tale om rotter, har han pligt til forsøge at finde årsagen til rotteangrebet. Den samvittighedsfulde rottebekæmperen bør ved besøget gøre følgende:

- Undersøge grundigt for rotter - såvel ude som inde
- Udspørge dig indgående om dine observationer
- Foretage en røgrprøve på alle stikkene i husets kloak - såfremt der er mistanke om kloakfejl
- Om nødvendigt opstille rigeligt med (smæk)fælder
- Udlægge eventuel rottegift i foderkasser (NB: I beboelser bør han p.g.a. risiko for lugtgener ikke udlægge gift)
- Besøge dig mindst 2 gange
- Indsamle eventuelle giftrester efter endt brug
- Eftersøge og indsamle døde rotter
- Vejlede dig om bekæmpelsens videre forløb samt fejlfinding i kloaksystemet. Er du i tvivl om noget, så spørg ham endelig.

Ved fejlfinding i kloakken er det en fordel, såfremt du har en tegning over kloaksystemet på din ejendom. Skulle du ikke være i besiddelse af en tegning, kan du eventuelt spørge teknisk forvaltning i din kommune, idet den muligvis ligger inde med tegningen. Det er vigtigt at påpege, at både rottebekæmperen og du selv udviser stor tålmodighed under fejlfindingsfasen, idet fejlfinding ofte kræver tid. En gang imellem sker det, at rottebekæmperen ikke kan finde nogen tilsyneladende fejl, og specielt i dette tilfældet er det vigtigt at væbne sig med tålmodighed. Man må nemlig vente på, at rotterne "kommer med nye udspil", som så kan benyttes til at indkredse eventuelle fejl.

7. Kan en rotte passere toilettets vandlås?

Ja! Enkelte rotter kan godt, men heldigvis ikke alle. Begivenheden er ikke en hverdagsbegivenhed, men i en stor bestand af rotter er der altid nogle, der er dygtigere end de andre. Og hvad værre er: Har en rotte én gang lært sig denne handling, kan den sandsynligvis gøre det igen og igen resten af livet. Får du besøg af en "WC-rotte", skal du selvfølgelig anmelde det til sin kommune. Det er ikke let at forhindre denne type "rottebesøg". Derfor må denne "dygtige" rotte bekæmpes med gift. Den kommunale rottebekæmper bør - hvis det er muligt - ophænge en rottegiftblok i kloakkens samlebrønd for at løse problemet. Desuden bør du altid sørge for, at WC-låget er slået ned, når toilettet ikke er i brug.

Kan du ikke leve med tanken om rotter, der kommer ind via toilettet, findes der heldigvis mekaniske indretninger, der kan forhindre dette. Disse såkaldte rottespærre skal placeres i afløbssystemet af en autoriseret kloakmester, der kan give den nødvendige information om typer, virkemåde, placering etc.

8. Hvad må jeg selv gøre i rottebekæmpelsen?

Hvis du ser rotter eller har mistanke om rotter, skal du først og fremmest anmelde det til din kommune, normalt teknisk forvaltning. Selve bekæmpelsen af rotter kan du trygt overlade til den kommunale rottebekæmper. Følg hans råd og vejledning. Du må ikke selv udlægge rottegift. Dette er kun tilladt for personer, der er autoriseret af Miljøstyrelsen, eller for personer, der er ansat i et firma, der har autoriseret personale.

Dit bidrag til rottebekæmpelsen bør derfor først og fremmest være af forebyggende karakter. For at få succes kræver rotter 3 ting:

- Vand
- Føde
- Gode rede- og skjulesteder

Du skal derfor sørge for, at din ejendom og dens omgivelser fremtræder renholdte. Jo mindre affald – spiseligt som ikke spiseligt – der ligger og flyder, desto mindre er risikoen for at få rotter på besøg. Så undgå rod på din ejendom og sørg for, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for rotter.

H/F RØRMOSEN

Du skal ligeledes sørge for, at dine bygninger er rottesikre. Det vil bl.a. sige:

- Sokler og facader er uden beskadigelser. Husk på, at rotter kan komme gennem revner og sprækker, blot disse er større end 15 mm!
- Ventilationsåbninger og andre åbninger i ydermure skal være sikret med metal, stenplader eller med rottenet (d.v.s. specielt kraftigt metalnet med en maskevidde på 15 mm eller mindre).
- Kloaksystemet skal holdes i forskriftsmæssig stand

9. Hvad skal jeg gøre, hvis min hund har ædt rottegift?

Rottegift skal naturligvis udlægges, således at andre dyr end rotter ikke kan komme i forbindelse med giften. Det er således et krav, at rottegift normalt skal udlægges i de såkaldte foderkasser, hvilket bl.a. er med til at forhindre utilsigtede forgiftninger. Skulle det ulykkelige ske, at din hund alligevel er kommet til at æde rottegift, er det vigtigt, at du hurtigst muligt bringer hunden til dyrlæge. Er det muligt for dig at medbringe pakningen, hvori giften har været, vil det være det bedste. Hvis dette ikke er muligt, er det vigtigt, at du fortæller dyrlægen, at din hund har ædt rottegift, som indeholder blodkoagulationshæmmende stof, og at K1-vitamin kan benyttes som modgift.

Virkingen af forgiftningen (blødningerne) vil normalt først indtræde 3-4 dage efter, at hunden har ædt rottegiften. Jo hurtigere du konsulterer dyrlægen, desto større er chancen for, at din hund undgår mén. Under konsultationen vil dyrlægen udføre den nødvendige undersøgelse/behandling, og han vil fortælle dig om den behandling, som din hund efterfølgende skal have.

10. Hvordan ved jeg, om jeg har rotter i min bolig?

Rotter er normalt nataktive dyr, og derfor ser du dem sjældent om dagen. Desuden er rotter meget sky dyr og gemmer sig i videst muligt omfang – i det mindste indtil de er blevet fortrolige med deres nye omgivelser. Ser du dem ikke, vil du derimod tit kunne høre dem, når mørket falder på. Rotter gnaver gerne i genstande, og det vil du fra tid til anden kunne høre som en høj, raspende lyd. Rotter er heller ikke altid lydløse og kan i forbindelse med leg eller slåskampe udstøde høje skrig og hvin. Har du rotter i forbindelse med et kloakbrud, vil du ofte kunne fornemme en muggen kloaklugt, eventuelt kombineret med en mere sur lugt fra rotterne selv. Har rotterne således opholdt sig i længere tid på et sted, vil der være en meget gennemtrængende lugt, lidt i stil med lugten i en svinesti. Rotterne vil endvidere afsætte et brunligt, fedtet sekret på steder, hvor de passerer. Begnavede og iturevne genstande vil også kunne give et vink om, at der er rotter i din bolig.

Endelig er der rottens ekskrementer, som i udseende og form er lidt i retning af en olivensten, tit ca. 17 mm lange og ca. 6 mm tykke, men de kan være både større eller mindre, alt efter rotternes alder og størrelse. Ekskrementerne er som oftest meget større end musens.

Noget af det, der er sagt ovenfor, kan imidlertid også betyde, at du i stedet har besøg af mus. Dog er de høje skrig og hvin karakteristiske for rotterne. Under alle omstændigheder bør du ikke negligere tegnene, og er du i tvivl, så er den bedste løsning at ringe til kommunens rottebekæmper – og det hellere én gang for meget end én gang for lidt. Han kan afgøre, hvad der er tale om, og hvordan man skal forholde sig.